

היום נלמד בעזרת ה':

מגילה דף כט

ולהכנסת כלה: ללוותה מבית אביה לבית חופתה.

תריסר אלפי גברי וכו': 12000 אנשים ועוד 6000 אנשים שתוקעים בשופרות. ויש שאמרו 12000 אנשים ומתוכם 6000 אנשים שתוקעים בשופרות.

כגון דחייצי גברי וכו': שיש מחיצת אנשים משער העיר ועד בית הקברות.

כנתינתה וכו': כמו שנתינתה של תורה במעמד הר סיני הייתה ב-60 ריבוא אנשים, כך נטילתה (= שאדם מת וכבר אינו יכול ללמוד תורה) ב-60 ריבוא.

זהו למי שקרא ושנה, אבל למי שלימד אחרים אין שיעור, אלא כולם מבטלים תורה ומלווים אותו.

בבבל היכא: היכן נמצאת השכינה בבבל? אמר אביי - בבית הכנסת של מקום הנקרא הוצל, ובבית הכנסת שנסע מירושלים וישב בנהרדעא (= שיכניה וסיעתו בנו אותו מאבנים ועפר שהביאו מירושלים כשיצאו לגלות), ולפעמים השכינה שורה כאן ולפעמים כאן.

אמר אביי - ישולם לי שכרי שכשאני עובר ליד בתי הכנסת האלו, אף שאני רחוק פרסה אני נכנס ומתפלל שם.

אבוה דשמואל ולוי וכו': אביו של שמואל ואביו של לוי ישבו בבית הכנסת שנסע מירושלים וישב בנהרדעא, הגיעה השכינה לשם, והם שמעו בגלל זה קול המולה, וקמו ויצאו.

רב ששת שהיה עיוור ישב בבית הכנסת שנסע מירושלים וישב בנהרדעא, הגיעה השכינה לשם והוא לא יצא, באו מלאכי השרת והפחידו אותו, אמר רב ששת לפני הקב"ה: עלוב (= רב ששת העיוור) ושאינו עלוב (= מלאכי השרת) מי נדחה מפני מי? בוודאי מי שאינו עלוב! אמר להם הקב"ה שיעזבו אותו.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

אמר אביי, מריש הואי גריסנא וכו': בהתחלה הייתי לומד בבית ומתפלל בבית כנסת, לאחר ששמעתי את מה שאמר דוד בתהילים "יְהוָה אֶהְבֶּתִי מְעוֹן בֵּיתְךָ וּמְקוֹם מְשֹׁכֵן בְּבִדְדְךָ" אני לומד בבית כנסת.

"כִּי תִתְּבוֹר בְּהַרִים וּבְכַרְמֵל בַּיַּם יְבוֹא": מפסוק זה אנו לומדים שהר הכרמל עבר את הים בשעת מתן תורה כדי ללמוד תורה.

"לְמָה תִרְצְדוּן הָרִים גְּבַנְנִים": יצתה בת קול ואמרה להרים שבאו כדי שתינתן עליהם התורה, למה תעשו דין עם הר סיני ותטענו שעליכם תינתן התורה? והרי כולכם בעלי מומים אצל הר סיני, כיון שאתם בעלי גאוה! שכאן נאמר "גְּבַנְנִים", ולגבי מומים הפוסלים בבהנים נאמר "אִי גִבּוֹן אִי זָק", הרי ש"גְּבַנְנִים" הכוונה שאתם בעלי מומים.

מאי קפנדריא... אדמקיפנא אדרי וכו': כלומר במקום שאקיף את שורות הבתים הללו, אכנס דרך הבית כנסת הזה ואקצר את הדרך.

אם היה שביל מעיקרא: כלומר שהיה שם שביל לפני שנבנה שם בית הכנסת, מותר לעשותו קפנדריא.

אלא ארישא: דברי הברייתא 'מפני כבוד המתים' הולכים על הרישא - שבבית הקברות לא נוהגים קלות ראש.

משנה: וְאֵי המשנה עוסקת ב'ארבע פרשיות', ובסדר קריאת התורה במועדים:

ר"ח אדר שחל בשבת, קוראים בו בפרשת שקלים, להודיע שיביאו שקליהם באדר, כדי שיקריבו בא' בניסן מתרומת שקלים חדשה.

ואם חל ר"ח באמצע השבוע, קוראים בפרשת שקלים בשבת שלפני ר"ח, ובשבת שלאחריה מפסיקים, כלומר לא קוראים את הפרשה השניה מד' פרשיות שהיא פרשת זכור, כדי שיקראו אותה בשבת שלפני פורים.

בשבת השניה של 'ארבע פרשיות' קוראים את פרשת זכור, וקוראים זאת בשבת שלפני פורים כדי לסמוך את מחיית עמלק למחיית המן.

בשבת השלישית קוראים את פרשת פרה אדומה, להזהיר את ישראל לטהר את עצמם קודם הפסח, שיעשו פסחיהם בטהרה.

בשבת הרביעית קוראים את פרשת החודש הזה לכם, ששם פרשת הפסח, וקוראים זאת בשבת שלפני חודש ניסן.

(המשך בדף הבא ↓)

בשבת החמישית חוזרים לסדר הקריאה הרגיל.

לכל מפסיקים: כלומר בכל מועד מפסיקים מלקרוא את הסדר שקוראים בשאר ימות השנה, וקוראים בעניין המועד מעין המאורע.

בראשי חדשים וכו': וכן בראשי חדשים בחנוכה ופורים וכו'. ובמנחה של יום הכיפורים שחל בשבת קוראים בפרשת עריות ולא בפרשת השבוע כמו בכל שבת במנחה. (כך ביארו תוס', משום שאם מדובר ביוה"כ בשחרית מדוע המשנה כתבה אותו יותר משאר המועדים, והרי הוא כלול בשאר המועדות שמפסיקים).

נמרא: בא' באדר משמיעין: בית דין מכריזים על השקלים, מפני שבא' בניסן היו מקריבים קרבנות ציבור מתרומה חדשה, ולכן הקדימו להכריז שלושים יום קודם כדי שיביאו ישראל את שקליהם בזמן, ותיתרם תרומת הלשכה מהשקלים החדשים בא' ניסן (= מקום בו היו מניחים את השקלים שנאספו, ובא' ניסן היו קונים מהם את קרבנות הציבור).

דזמן זריעה היא: שכבר גדלו קצת הזרעים וניכרים בין התבואה וצריך לעקור אותם.

זאת עולת חודש: את קרבנות ציבור הבאים מתרומת הלשכה, אי אפשר להביא מהתרומה הישנה של השנה שעברה, שנאמר "זאת עלת חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה", שמכך שנאמר בפסוק כמה פעמים לשון 'חידוש' אנו למדים שצריך להביא את הקרבנות מהתרומה החדשה (= מראש חדש ניסן מביאים מהתרומה החדשה). ולומדים שְׁנָה – שְׁנָה מניסן שזהו חודש ניסן.

בחמישה עשר: באדר היו יושבים חלפנים בשולחנות במדינה, בשביל לקבל את מחצית השקל מידי העם. ולכן כבר שבועיים קודם לכן השמיעו על השקלים בא' באדר – אף לדעת רשב"ג.

טעמא מאי כדרב טבי: הסיבה שמביאים שקלים חדשים בכדי לקנות בהם את קרבנות ציבור כמו קרבן תמיד וכנלמד מהפסוק "זאת עלת חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה" הנאמר בפרשת 'את קרבני לחמי'.

קרבנות מי כתיבי: הרי לא נאמר בפרשת כי תשא שהשקלים ניתנו לקרבנות אלא לאדנים של המשכן?

שלוש תרומות הן: שלוש תרומות נאמרו בפרשה (לשון 'תרומה') אחת לקרבנות המזבח, אחת לאדני המשכן, ואחת לבדק הבית (שניתנה ללא שייעור אלא כפי נדבת לב).

היינו **דשני האי ראש חודש:** במשנה נאמר שר"ח אדר שחל להיות בשבת קוראים בו בפרשת שקלים. אך למ"ד שפרשת שקלים היא פרשת 'את קרבני לחמי' הרי פרשה זו בכל מקרה נקראת בראש חודש שחל בשבת, ומה מיוחד בשבת שקלים?

הגמרא מתרצת שבשבת ר"ח קוראים שישה עולים בפרשת השבוע והשביעי בפרשת ר"ח, ואילו בשבת שקלים כל שבעת העולים קוראים בפרשת ר"ח. אמנם כל זה מתאים רק אליבא דמאן דאמר שלא קוראים את פרשת השבוע בשבת שקלים כדלהלן:

הניחא למ"ד לסדר פרשיות הוא חוזר: לקמן נחלקו הדעות האם בארבע פרשיות לא קוראים את פרשיות השבוע, ולכן לאחר ד' פרשיות צריך לחזור ולהמשיך את סדר פרשיות השבוע. או שקוראים את פרשיות השבוע ורק בהפטרות מפסיקים לקרוא את הפטרות השבוע וקוראים במקומם הפטרות השייכות לעניין הארבע הפרשיות, ולכן לאחר ד' פרשיות צריך לחזור לסדר הפטרות שעל פרשת השבוע.

דמי כדרכי טבי: כאמור שהוא דרש בפרשת 'את קרבני לחמי' שצריך להביא שקלים חדשים, וזהו מענין ההפטרה.

חל להיות בפרשה הסמוכה לה: אם ראש חודש אדר חל בשבת כזו, שפרשת שקלים כבר קראו אותה בשבוע שעבר או שיקראו אותה בשבוע הבא – בכל אופן קוראים את פרשת שקלים בשבת ראש חודש אדר. מצב זה יתכן רק אם נסבור שפרשת שקלים היא כי תשא המופיעה בחומש שמות, אבל אם נסבור שזו פרשת פנחס המופיעה בחומש במדבר הדבר לא יתכן?

לבני מערבא דמסקי לדאורייתא: שהיו גומרים את קריאת התורה אחת לשלוש שנים (ולא כמו שאנו נוהגים היום לסיים אותה בכל שנה).

וצריכא: צריך לומר זאת מלבד בר"ח טבת – גם בר"ח אדר, בכדי שלא נחשוב כדעה שפרשת שקלים היא פרשת פנחס שבחומש במדבר וממילא אין צורך להוציא ספר תורה שלישי שהרי זו אותה פרשה של ראש חודש.

חדא מכלל חברתה איתמר: ר"ח טבת נלמד מכלל ר"ח אדר, אך באמת דברי רבי יצחק נפחא נאמרו רק בר"ח אדר.

ר"ח טבת שחל להיות בחול: והרי הוא יוצא בימי החנוכה וצריך לקרוא גם את הקריאה של חנוכה וגם את הקריאה של ר"ח – השאלה היא איזו קריאה היא העיקר?

תדיר ושאינו תדיר: המצוי קודם לשאינו מצוי, ולכן ר"ח שהוא מצוי יותר מחנוכה קודם.

מי גרם לרביעי שיבוא: הרי בכל ימי החנוכה קוראים שלושה קראים, ובר"ח קוראים ארבעה, ולכן רק העולה הרביעי שהגיע בגלל ר"ח יקרא בפרשת ר"ח.